

БЪЛГАРСКА МОНТЕСОРИ АСОЦИАЦИЯ

Гр. София, ж.к. Гео Милев, ул. Бетховен № 6

До: Г-н Сергей Игнатов
Министър на Образованието, Младежта
и Науката

КОПИЕ: Г-жа Милка Коджабашиева
Заместник-министър на Образованието,
Младежта и Науката

Г-н Лазар Додев
Директор на дирекция „Организация и
Координация” към Министерство на
Образованието, Младежта и Науката

ОТНОСНО:

**ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОМЕНИ В ЗАКОНА ЗА НАРОДНАТА ПРОСВЕТА И
ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРОГРАМАТА И МЕТОДА НА Д-Р
МАРИЯ МОНТЕСОРИ КАТО АЛТЕРНАТИВНА ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ В
СИСТЕМАТА НА БЪЛГАРСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ.**

*УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТНИК - МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДИРЕКТОР,*

Предвид подготовката на нов Закон за Народната Просвета и нарастващата тенденция за отваряне на България към водещи и доказали се в Европа и световен мащаб добри практики в областта на науката и образованието, бих желал да изложа предложенията на Българска Монтесори Асоциация (БМА) за включване на алтернативни форми за образование и възпитание в Българската образователна система.

Това ще даде на много родители право на избор кой и как да обучава детето им съобразно индивидуалността, личните му качества и потребности, както и според техните морални и философски убеждения. От голямо значение е също, че ще даде възможност за пълноценно развитие и за приобщаване към обществото на деца, които поради една или друга причина не могат да постигнат пълноценно развитие и изява в рамките на образователната ни система днес.

Българската Монтесори Асоциация защитава правата, способностите и достойнството на всяко дете като акцентира върху значението на обучението и възпитанието през първите шест години от неговия живот. Една от основните цели на БМА е не само да популяризира програмата и метода на д-р Монтесори в частния

образователен сектор в България, но и да съдейства за навлизането и развитието им и в държавния и общински сектор, включително училища, домове и центрове за деца със специални образователни потребности, като активно съдейства за обучението и квалифицирането на преподаватели и намирането на спонсори за закупуване на необходимите дидактични Монтесори материали.

Вече повече от сто години програмата и метода за обучение и възпитание на д-р Монтесори е добре познат в цял свят. Според статистическите данни, над 20 000 учебни заведения по света работят по него. Освен най-често срещаните детски заведения за деца от 2,5 до 6 годишна възраст, съществуват детски ясли, а също така и начални, и средни училища, работещи по тази програма и метод. Педагогическата система на д-р Монтесори е застъпена и в частния, и в държавния образователен сектор както в страните от Европейския съюз, така и извън него: Великобритания, Швеция, Финландия, Холандия, Германия, Румъния, Гърция, Швейцария, Македония, Албания, Полша, Чехия, Сърбия, Италия, Испания, Норвегия, Франция, Русия, Тайланд, Индия, Япония, Австралия, Мексико, САЩ, Канада, Аржентина, Китай, ЮАР, Зимбабве, Малайзия и др. Популярността на Монтесори програмата и метода се дължи на практически доказаните им качества и достойнства, както и на знанията и резултатите, които се достигат (За характеристики на програмата и метода виж Приложение 1).

В момента възрастовата група на децата, с които работим в България, е от 3 до 6 години. При обучението на деца със специфични образователни потребности по Монтесори системата възрастовите граници и очакваните познавателни и академични постижения са гъвкави и съобразени с индивидуалните възможности на децата. С такива деца работят специалисти, които освен образованието като класически Монтесори педагози, имат и допълнителна квалификация като Монтесори терапевти.

Като специалисти, работещи по тази програма и метод от години, както в България, така и в чужбина, въз основа на постигнатите от нас резултати, сме убедени, че Монтесори системата доказва на практика общочовешката си природа и ползата в изграждането на едно хармонично и щастливо човешко общество.

Един от основните проблеми за децата, завършващи тригодишния цикъл на предучилищно образование и възпитание в Монтесори център у нас, е невъзможността те да получават удостоверения от МОМН, за придобитите умения и познания, необходими за започване на първи клас. Уменията и знанията, които децата придобиват в Монтесори центровете, напълно покриват държавните нормативни изисквания за входно ниво за първи клас, но към момента тези центрове не могат да бъдат лицензирани поради това, че не работят по една от утвърдените от МОМН програми за предучилищно обучение.

Предвид гореизложеното,

ПРЕДЛАГАМЕ:

- 1. Монтесори програмата и метода за обучение и възпитание да бъде включена в системата на Българското образование като алтернативна на одобрените досега от МОМН програми за обучение, възпитание и развитие на децата.**
- 2. Да се разреши на частни училища, детски градини, ясли и центрове, работещи по програмата и методиката на Монтесори да получат правото на еднакво външно оценяване, както всички други учебни заведения.**
- 3. Децата, завършили успешно предучилищния цикъл на образование в Монтесори центрите, да придобиват правото за постъпване в 1-ви клас, като получат необходимото за това удостоверение.**

Надяваме се, че предложенията ни ще намерят място при изработването на новия Закон за Народната Просвета. Бихме искали да заявим готовността си за съдействие и участие в предприети от Вас дейности, имащи за цел изработването на нов, съвременен Закон. Водени от това наше желание, бихме искали да отправим покана за посещения от екипи на специалисти от МОМН в Монтесори центрите за работа с деца, както и за организирането на кръгла маса, на която да бъдат обсъдени възможностите за ползотворно бъдещо сътрудничество.

Координати за връзка: bulgaria.montessori@gmail.com ,

моб. Тел.: 0886171394 Атанас Пирянков

С Уважение,

Председател на Българска Монтесори Асоциация

Атанас Пирянков

София, 29.04.2010

Приложение 1

Тук бихме искали накратко да изложим някои характерни особености на Монтесори програмата и метода за обучение и възпитание, които подготвят детето за следващия период на развитие и постъпването му в училище.

Основен принцип във философията на тази образователна система е да се отделя изключително внимание на индивидуалните особености и възможности в развитието на всяко дете от най-ранна възраст. В предварително подготвена, съобразена със спецификата на възрастта среда, детето самостоятелно открива света около себе си под формата на игра и работа с многобройни, подбрани за тази цел материали.

Образованието при Монтесори е структурирано във възрастови групи, които са в зависимост от етапите на развитие, през които преминава детето в израстването си до зрял човек: ранно детство (0 до 6 години), детство (6 до 12 години), юношество (12 до 18 години) и зрелост (18 до 24 години).

Монтесори центровете са организирани така, щото да отговарят изцяло на физическите и духовни потребности на всяко дете. Средата е грижливо подготвена и подредена, така че то да може да избира материалите, с които да се занимава според интерес, възраст, трудност.

Комплекът от учебни материали е групиран в секции, които покриват различни области на познанието, от които се нуждае детето в различните етапи на своето развитие. Това са: упражнения от реалния живот, сетивност, език, математика, и такива за интересни научни занимания от областта на география, история, биология и други науки.

Групата от деца в Монтесори детско заведение е смесена. От една страна това дава възможност за общуване и взаимодействие на различни възрастови нива, което е всъщност копие на житейския ни модел, а от друга повишава естествената възприемчивост между децата. При работа в групи, където има деца със СОП, успешно се прилага моделът на интеграционното обучение. Това дава възможност за развиване на толерантност и умения за общуване, който модел отговаря на добрите европейски практики за достъп на всички деца до равен старт и образование.

Класната стая в изискванията на програма и методта и метода на Монтесори има своите характерни особености с оглед на задоволяване на основните принципи, споменати по-горе:

- Помещението е светло и просторно с мебели, отговарящи на физиологическите особености на детето. Те са изработени от естествени материали и са естетически издържани. Рафтовете, на които са разположени материалите, са достъпни за децата, така че те сами да могат да избират с какво да работят.
- Материалите, които обслужват различните научни сфери, са обособени в отделни сектори, като между тях има достатъчно пространство за свободно движение, работа и различни както индивидуални, така и групови занимания.

- Детето има възможност да избира как и къде да се занимава. То може да седне на столче и да работи на маса, може да работи в удобна за него поза на килима, да се отдаде на разглеждане или четене на книжка в специален кът с библиотека.
- В стаята присъства живата природа под формата на цветя и други растения. Децата са изключително щастливи, когато са в допир и полагат грижи за живата природа в тяхното обкръжение.
- Монтесори центровете разполагат с кът за отдих.
- Децата (според възможностите и уменията си) активно помагат в поддържането на класната стая. Затова там ще се намерят и специално отредените за това пособия и средства.

Учителят е подготвен внимателно да наблюдава и открива нуждите на всяко дете, да следи за неговото цялостно развитие, да демонстрира начини за работа с дидактическите материали, а също така и да възпитава в добри обноски и социално поведение, давайки личен пример. Така детето се изгражда като самостоятелен, уверен в себе си и търсещ пътищата към познанието човек.